

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič 4 D; novice, poslane, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzerati na davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Vredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

„Smo pomorska država“

Stoječ pred gotovimi dejstvi in pred popolnoma izpremenjeno politično situacijo v notranjosti države, se nečemo spuščati v hipotetične presoje nove vlade, njene iskrenosti, nadalje v lojalnost Radičevega kapitalizma ter v centralistični unitarizem največje, dosedaj republikanske in federalistične hrvatske politične stranke. Hipotetična presoja nove vlade bi bila preveč papirnata ter doktrinarna, dočim je treba glavno besedo prepustiti dogodkom samim ter razvoju naše notranje politike v bodočih dveh, treh mesecih. Kmalu bomo vedeli, pri čem da smo in kako je vzeti v politični zgodovini edinstveno metamorfozo in značilne protidržavne skrajnosti v patetično deklamirano patriotično udanost.

Nova vlada je obrazovana in neki njeni člani že nastopajo z glasnimi programi. Ti programi obetajo prav velike stvari. Zlasti Radičevi ministri so precej glasni. Med temi morda dr. Krajač, novi minister trgovine, ki zagotavlja naši industriji in trgovini povsem nove perspektive napredka in vsesplošnega blagostanja. Izustil je tudi veliko besedo o „pomorski državi“. Trdi, da je naša država v prvi vrsti pomorska država! Tudi Stepan Radić je izjavil zagrebškimi novinarjem, da bo naloga nove vlade, da učvrsti in izpolni pravo, finance, agrarno reformo ter uredi najnujnejše gospodarske zadeve. Radić aludira na Split, na važnost našega morja ter žaluje za izgubljenim Reko. Morda je pri tem občutil tudi notranje čustvo kesanja, ker se je zanesljivo pri tem spomnil tudi na to, da smo Reko izgubili predvsem po njegovi krivdi, ker bi bila sicer Italija ob enodušnem odporu vseh Hrvatov in Srbov gotovo drugače postopala proti Jugoslaviji.

Na gospodarski program nove vlade smo tudi lahko radovedni! Postavimo, da je ta gospodarski program odkritostren, da bodo Radičevi ministri prav resno sprovajali svoje poglede na agrarno reformo, da bodo podpirali industrijo in trgovino ter da bodo predvsem uveljavljali v celokupnem svojem gospodarskem delovanju novi „jadranški, prečanski, pomorski“ pravci naše države, kakor bi bilo pričakovati, ker so zastopniki prečanskih, hrvaških krajev, ker ga sami tako iz ust dr. Krajača, kakor preko izjav Stepana Radića oznanjajo. Recimo, da je ta gospodarski program, da je namerna nova vlada, ki bo iz Splita napravila Hamburg Jugoslavije, iskren, točen in resničen. Pustimo ob strani nevernost in bojazni, da tiči za temi velikimi besedami nova Radičeva demagoška agitacija, ki si hoče osvojiti postojanke ob Adriji, preko Like do jugoslovenskega Splita, nadalje postojanke med jugoslovensko orientiranim gospodarstvom Hrvatske in drugih prečanskih krajev. Recimo, da je Radić resnično za tako gospodarsko afirmacijo zapadnih krajev naše države ter za pomorski značaj naše države!

V tem slučaju ima potem Stepan Radić prvič v sedanjih svojih unitarističnih fazi priliko, da uveljavi enakopravnost med Slovenci, Hrvati in Srbi in da izvojuje gospodarski enakopravnosti vseh krajev naše države veliko zmago. Politična abstinenca Hrvatov je povzročila, da se je v Beogradu uveljavila gotova pristranost v gospodarskih vprašanjih, ki se pa zbog državnopravnih problemov, ki so tičali v ospredju, ni dala načeti in pobijati. Sedaj pa ima Stepan Radić priliko, da započne veliki boj za enakopravnost v državi in sicer na vseh področjih državne uprave, tako v socialnosti in agrarni reformi, kakor v industriji in trgovini. Patetične deklaracije o edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev naj ne bodo samo deklaratorične značilnosti in naj ne slepijo srbske in celokupne jugoslovenske javnosti o njegovem pravem političnem programu. Tu, na gospodarskem področju mora sprovesti gospodarsko enakopravnost, se postaviti odločno na branik za „pomorsko orientacijo naše države“. Kjer so doslej drugi le delno uspeli, brez dovoljne politične moči, naj sedaj poizkusi Stepan Radić s koalicijo z radikali.

Enodušnost v medsebojnih deklaracijah o državnem in narodnem edinstvu je kaj lahka stvar. Mogoče je celo, kakor vidimo tudi takim nasprotnikom, kakor so si bili do včeraj Radičeva in radikalna stranka. Toda druga je enodušnost, ki se tiče gospodarskih interesov ter celokupnega političnega ravnanja v državi! Na to enodušnost v bodočem delu sedanje RR koalicije smo radovedni! Prejane vlade so morale

Pašić odložil potovanje v inozemstvo

Za pot vse pripravljeno. — Pašić se je znova prehladil.

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Politični krogi so večraj z zanimanjem pričakovali obvestila glede odhoda ministrskega predsednika Nikola Pašića v Karlove Var. V soboto je bilo za odhod vse pripravljeno. Ministrski predsednik Nikola Pašić je nameraval potovati s parnikom po Donavi preko Budimpešte do Bratislave in od tam po želji do Karlovih Varov. Potovanje je ministrski predsednik nenadoma odložil in to zato, ker so nastopile gotove

komplikacije. Kakor zatrjujejo, ministrski predsednik Nikola Pašić z ozirom na zadnje politične dogodke in na sklenitev sporazuma z radičevci postal duševno utrujen in se je obenem močno prehladil.

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Nikola Pašića se je od včeraj na danes znatno poslabšalo. Bolezen je zelo kritična. V sporazumskih krogih so zelo vznemirjeni.

Svetozar Pribičević o nadaljni politiki SDS

Sijajni govor Svetozara Pribičevića v Beogradu. — Samostojni demokratije nečemo biti rezerva radikalov. — Samostojni demokratije se nečemo vezati niti na desno, niti na levo.

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Vodstvo SDS je sklicalo v hotel „Imperial“ večeraj ob 10. dopoldne konferenco strankinega vodstva in strankinih zaupnikov. Konferenca so se udeležili vsi bivši ministri in mnogi ugledni strankini voditelji. Udeležba je bila tako častna, da se je morala prvotno zamišljena konferenca v dvorani hotela „Imperiala“ prenesti v dvorani hotela „Imperiala“.

Shoda se je udeležilo nad 500 samostojnih demokratov. Po formalni otvoritvi je dobil besedo g. Svetozar Pribičević, viharno pozdravljen od svojih somišljenikov. — Njegov govor je bil eden najsičajnejših in najznačilnejših njegovih govorov.

Svetozar Pribičević je najprej prečital vsebino med radikali in samostojnimi demokrati sklenjenega sporazuma. Na podlagi tega sporazuma je Svetozar Pribičević ugotovil, da sporazum ni bil sklenjen ad hoc samo za volitve, nego za bistven sistem dela in vodstva državne uprave. Konstatiral je, da niti deseti del delovnega programa, ki ga je začrtal v sporazumu Narodni blok, ni bil končan, pa so radikali kršili ta sporazum in pričeli pogajanja z drugo parlamentarno skupino, ki je programatično doleže stala v dijametralnem nasprotju s programom Narodnega bloka. Povdarjal je dejstvo, da je bila ustvarjena koalicija samostojnih demokratov z radikali tudi pod pogojem, da se ta koalicija ne more razširiti brez znanja in odobrenja ene ali druge strani in da ena pogodbenih strank ne more pričeti pogajanj s kako drugo stranko brez prehodnega obvestila sopolagodnice.

Svetozar Pribičević je dal izraz za svojemu globokemu zadoščenju, da se je pretvorila prvotno zamišljena konferenca v tako sijajen shod. Nadaljeval je med drugim:

Radikali so izvolili zavreči koalicijo s samostojnimi demokrati in so se pričeli pogajati z radičevci, s katerimi so napravili sporazum. Vprašamo sedaj: Ali je mogoče, da isti ministri, ki so podpisali Obznanje proti Radičevi stranki, danes morejo sedeti v vladi z eksponenti in zaupniki Radičevimi? Kaj poretke oni politični uradniki, kakor n. pr. v Zagrebu, ki so morali oditi s svojih službenih mest, čeprav so morali izvrševati ukaze in naloge, ki jih jim je dal notranji minister, isti minister, ki je podpisal Obznanje, danes dela nasprotno in ravno ti uradniki ga marajo sedaj poslušati.

Svetozar Pribičević je nato zelo obširno govoril o idejni metamorfozi in o političnem spreobrnjenju Stepana Radića. Opozarjal je, kaj je vse Stepan Radić govoril proti kralju, proti ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću in ostalim radikalom, in to ne pred desetimi leti, marveč pred enim letom. — Opozarjal na članek v „Slobodnem domu“ z dne 24. januarja 1924., v katerem Stepan Radić povodom pogajanj o Markovem protokolu naglašja, da mu je zaupnik in minister narodno-radikalne stranke izjavil, da so radikali pripravljali tudi kralja odstraniti, če ne pride do sporazuma. Isti Radić je sedaj napravil salto mortale, spreobrnil se je v

dvornega služabnika, kakor je prej vedno zmerjal samostojne demokratke in radikale.

Svetozar Pribičević zameri izgovor radikalom, da so sklenili sporazum, ker je tako želel kralj. Ta izgovor je nedostojen. Če bo doživel sporazum z radičevci uspeh, če država ne bo imela od tega nikakega pozitivnega uspeha, tedaj bodo vsi ljudje, ves narod, dejali, da je kralj doživel neuspeh. Govornik sam ne verjame na pozitivne uspehe tega sporazuma. Če pa doseže vlada RR uspehe, tedaj bodo radikali te uspehe izrabili za sebe in v svojo korist in jih ne bodo pripisovali kralju.

Voditelj samostojne demokratske stranke je nato kratko preciziral stališče in razmerje parlamentarne delegacije SDS napram vladi RR in ostalim strankam. Izjavil je kategorično, da samostojni demokratije nečemo več in ne bodo več fungirali kot rezerva, ki jo rabijo radikali, ko pridejo v velike težave. Takrat bodo zopet radikali želeli nov pogajanj z nami. Samostojni demokratije morajo gledati, da si okrepijo stališče med narodom. Z narodovo pomočjo nameravajo samostojni demokratke doseči zahtevane cilje. Radikali niso vprašali naroda za svet in dovoljenje, ali lahko sklenejo sporazum z radičevci. Narod je pri volitvah dal večino Narodnemu bloku in to zato, da se onemogoči Radičevce razkrojvalno in protidržavno delo.

Svoj govor je Svetozar Pribičević zaključil z veležnačilno politično izjavo:

Evo! Tak je v resnici položaj To je prava resnica, ki je ne more nikdo zanikati! Kakor je v matematici dvakrat dve štiri, tako se tudi v politiki ne sme preobrniti glavni načel. Vsaka pogodba se mora častno ohraniti. Mi smo se zvesto držali dogovora Narodno-radikalna stranka je s sporazumom napravila napako, ki je lahko zanjo katastrofalna. Hočemo mi svojo politiko voditi popolnoma samostojno. Težišče naše akcije prenesemo v narod, da ga organiziramo. Mi se nečemo vezati z nikomur niti na desno niti na levo. S pomočjo naroda postanemo oni faktor, ki je koristen za državo in nje napredek, in takrat hočemo pokazati,

kako se vodi poštena, pravilna, narodna in državna politika.

Navzoči zborovalci so viharno in navdušeno pozdravili izjavo Svetozarja Pribičevića.

VELIKA NESREČA NA SAVI

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Povodom 50-letnice organizacije bosanskih dobrovolcev, ki je v Beogradu bila prav slajna in veličastna, združena z manifestacijo za državno in narodno edinstvo, se je včeraj na Savi zgodila velika nesreča. Več izletnikov se je hotelo prepeljati s splavom z desne strani na levi breg Save. Splav se je sredi prevnit in je padlo v vodo 50 izletnikov. Bil je grozovit prizor. Nekateri so se skušali rešiti s plavanjem. Več oseb pa so zagrnil valovi in je njih usoda neznan. Nekaj utopljenecv so pozneje potegnili iz vode. Število utopljenecv pa doslej še ni točno ugotovljeno.

ba v koaliciji in na skupnih sejah uglaševati nasprotja poedinih pokrajin ter event. plemensko orientirane gospodarske interese. To delo in to soglasje ne bo lahko. Ali je Radić sploh ležeče na tem, da izvaja zapadnemu delu naše države primerno veljavo v gospodarstvu in v splošni politični situaciji? Radičevu unitaristično prepričanje bo šele na tem terenu prestalo svoj zrelstni izpit.

Politično zatišje v Beogradu

Vtis Pribičevićevega govora. — Radić v avdijenci pri kralju na Bledu. — Sestanek narodne skupščine jutri popoldne.

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Po končani formalnosti ob nastopu vlade RR je nastopilo sedaj v Beogradu nekako politično zatišje. Iz Zagreba prihajajo kratka poročila o važnih spremembah v politični državni upravi. To so prvi vidni znaki sklenjenega sporazuma med radikali in radičevci. Zadnji so že pričeli na Hrvatskem izvajati gospodstvo in vlado proti samostojnim demokratom.

Politična javnost je danes osredotočila vso pozornost na dva govora in sicer na govor Svetozarja Pribičevića v Beogradu in na govor Stepana Radića na seji glavne vodstva HSS, na katerim je sedaj razveljavljena obznanja.

Govor Svetozarja Pribičevića je napravil na politično javnost najgloblji vtis in to po svoji jasnosti in odkritosti. Vsi podčrtavajo zlasti zaključek njegovega govora, ko naznanja, da se samostojni demokratke ne bodo vezali niti na desno, ne na levo, marveč bodo nadaljevali politiko ravne črte tudi v bodoče.

Stepan Radić je včeraj govoril na prvi seji HSS po obznani. Zagrebški listi priločujejo kratek izvleček njegovega govora. Radić je med drugim konstatiral, da so sedaj Hrvatske popolnoma svobodni. V dveurnem govoru je kratko zopet ponovil stališče napram Davidovici, dr. Korošcu in dr. Spahiu. S temi politiki ni bil mogoče sporazuma, ker so zastopniki načelno nasprotujoči si programov. O kralju je dejal: Na čelu sporazuma je kralj, človek, državnik in veljak, ki združuje v sebi lastnosti Šumadine in diplomatske spretnosti svobodnega Črnogorca.

Danes zjutraj je po poročilih iz Zagreba odpotoval za Ljubljano brzovalom Ste-

pan Radić na Bled, kjer ga ni. Vel. kralj sprejme v daljši avdijenci. Z Bleda odpotuje Stepan Radić ne v Beograd, marveč v Baško (Dalmacijo), kjer se nahaja njegova rodbina.

Stepan Radić ostane v Baški mesec dni, nakar se napoti v Beograd, da stopi v stik z voditelji radikalne stranke.

Med ministri in predsednikom narodne skupščine trajajo danes dopoldne posvetovanja glede nadaljnega delovnega programa. Za danes dopoldne določena seja narodne skupščine je preložena na jutri za 17. uro popoldne. Dnevni red je ta: 1.) razprava o poročilu odbora glede zakona o spremembi člena 12. zakona o izplačilu vojne odškodnine; 2.) poročilo odbora za proučevanje zakona o priznanju zaslug za domovino za služniški mož; 3.) Zakonski predlog o teritorialni določitvi okrožnih sodišč v Zvoniku, Bjelini in Brčki; 4.) Poročilo odbora o omejitvi in razdelitvi občin; 5.) volitev predsednika in 4 članov glavne kontrole; 6.) razprava fin. odbora o predlogu zakona glede proračunskih davanjastin.

— Beograd, 20. julija. (Izv. Ob 12.) Danes dopoldne ni bilo nikakih važnejših političnih dogodkov. Vlada povsod mrtvila. Danes dopoldne so prispeli iz Zagreba radičevski ministri dr. Superina, dr. Krajač in dr. Nikić. V ministrskem predsedstvu so imeli z ministri Gjurčićem, Ninčevićem in Uzunovićem dveurna posvetovanja, ki so se nanašala na delovanje narodne skupščine in na sestavo vladne deklaracije. Vlada namerava, da narodna skupščina najprej sprejme proračunske dvanajstine in da se nato šele prične načelna razprava o vladni izjavi.

PRIBOD DR. LUKINIČA V BEOGRAD

— Beograd, 20. julija. (Izv.) Danes zjutraj je prispel v Beograd pravosodni minister n. r. dr. Edo Lukinić. Dopoldne se je dr. Lukinić v pravosodnem ministrstvu poslovil od uradništva ter formalno izročil restortne posle svojem nasledniku ministru Marku Gjurčiću. Dr. Lukinić ostane le nekaj časa v Beogradu in odpotuje po nasvetu zdravnikov znova v Karlove Var.

RADIĆ NAPOVEDUJE PRERANJANJE URADNIŠTA

Zagreb, 20. julija. Vaš dopisnik je danes izvedel nekatere podrobnosti o včerajšnjem govoru Stepana Radića na seji glavne odbora HSS. — Radić je med drugim izjavil, da sedanjih pol. ravnatelj dr. Janko Benković ne postane nikdar inšpektor v notranjem ministrstvu, marveč bo premeščen tja v Prištino. Boško Pavlović pa bo premeščen še dalje od Prištine. Za to garantira on s svojo besedo in častjo. Tako napoveduje Radić temeljito čiščenje v politični upravi. Uradništvo računa, da se prične na Hrvatskem pravi radičevski teror proti uradništvu.

NOV KONFLIKT MED POLJSKO IN NEMČIJO.

Berlin, 19. julija. s. Med Poljsko in Nemčijo je izbruhnil nov konflikt. Poljska vlada je na Poznańskem in v zapadni Prusiji odredila zaplenbo številnih stanovanih, ki jih imajo zasedena Nemci in namerava za 1. avgusta izgnati nad 10.000 Nemcev iz poljskega ozemlja. Izgnani Nemci so optirali za Nemčijo in morajo po obstoječih pogodbah do 1. avgusta zapustiti Poljsko. Nemška vlada namerava na ta izgon odgovoriti z izgonom poljskih optantov v Nemčijo, katerih število se ceni tudi na 8 do 10 tisoč.

Izpraznitev Poruhrja

Pariz, 19. jul. s. Kakor javlja „Matin“, so francoska, belgijska in angleška vlada soglasno sklenile, da bodo v prihodnjih dneh istočasno s Poruhrjem izpraznile tudi mesta Düsseldorf, Duisburg in Ruhrort.

Medzavezniški dolgovi

Pariz, 19. julija. a. Tukajšnja izdaja „New York Herald“ objavlja iz Washingtona na vest, da je ameriška komisija za konsolidacijo medzavezniških dolgov sprejela načela plačilne možnosti kot podlago za bodoča pogajanja s Francijo, Italijo, Belgijo in ostalimi evropskimi državami, ki so ameriške dolžnice.

Borzna poročila. Ljubljanska borza.

LESNI TRG
Deske monte, 20 in 25 mm, fco meja: blago 500; remeljini 35/70, 60/60, 80/8, monte, fco meja: blago 580; hrastove vozovne deščice 43 mm 2.65 53 mm 2.85, fco meja: denar 1250; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco nakladna postaja, 4 vagoni: denar 19, blago 19, zaključki 19.

ZITNI TRG
Pšenica Hard Winter II, fco. Postojna trs, blago 430; pšenica bačka nova par. Lj. blago 365; pšenica sremška blago 360; koruza slavonska par. Lj., 2 vag., denar 230, blago 230, zaklj. 230; fižol ribnični, orig., fco. Lj., 2 vagona, denar 230, blago 230, zaklj. 230; fižol ribnični, orig. fco. Lj. denar 300; laneno seme la fco. Lj. denar 550; krompir novi fco. štaj. postaja blago 85; ječmen domači fco. Lj. denar 200.

EFEKTI
1/2 % državna renta za vojno škodo: bi. 240; 7 % investicijske posojilo iz leta 1021: denar 66.50, blago 68, zaključek 68; Celjska posojilnica d. d.: denar 200, blago 205; Ljubljanska kreditna banka: denar 225, blago 250; Merkantilna banka: denar 100, blago 100, zaključek 100; Prva hrvaška štedionica: denar 805, blago 810; Kreditni zavod: denar 175, blago 185; Strojne tovarne in li-varne: denar 105, blago 130; Trboveljska premogokopna družba: denar 350, blago 360; Zdržne papirnice: denar 100; Stavbena družba d. d. Ljubljana: denar 165, blago 180; 4 1/2 % zast. l. kr. drž. banke: denar 20; 4 1/2 % kom. zad. kr. drž. banke: denar 20.

Zagrebska borza.

Dne 20. julija, Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 11.03—11.13, Praga 167.80—170.20, Pariz 263.50—268.50, New York 56.45—57.25, London 276—279, Trst 208—50—211.50, Berlin 13.475—13.625. Valute: dolar 55.625—56.425.

Efekti: 7 % invst. pos. 68, 2 1/2 % drž. rente za ratnu štetu 230.50—242, Ljubljanska kreditna 235, Centralna bk. 9, Hrv. eskomptna bk. 107.50—108, Kreditna bk. Zagreb 105—108, Hipotekarna banka 56.50—57.50, Jugobanka 96—97, Prastredionica 805—810, Slavonska banka 64—68, Eksploatacija 380.40, Drava dd. Oisjek 130—135, Sečera Oisjek 510—515, Isis dd. 59—60, Nihag 40—41, Gutman 420—427, Slaveks 130—150, Slavonija 49—49.50, Trboveljska 347.50—352.50.

Inozemske borze.

— Curih, 20. julija, Borza: Beograd 9.05, Pariz 24.25, London 25.03, New York 515, Milan 19, Praga 15.25, Dunaj 0.007255. — Trst, 20. julija, Predborza: Beograd 47.35—47.95, Pariz 127—127.50, London 131.50—132, New York 27—27.15, Praga 80.50, Curih 527—529, Dunaj 0.0372—0.0374.

Vojna proti sovjetski Rusiji

Vse velesile se združijo proti Rusiji? — Vojna izbruhne najkasneje v dveh letih. — Komandant zavezniški čet pruski general Hoffmann.

Milanski «Secolo» priobčuje iz Berlina senzacionalen dopis, v katerem napoveduje, da v kratkem izbruhne vojna vseh evropskih velesil proti sovjetski Rusiji. — «Secolo», ki je znan kot resen list, izjavja:

«Evropa se v kratkem združi za vojno proti Rusiji. Ta vojna za zavezniške ne bo krvava. Zmaga je gotova in bo hitro izvojevana, ker se oskrba evropske vojske lahko izvede in ker se bo ta vojska lahko naslanjala na vso Evropo. Nacionalisti vseh evropskih držav so se v tem oziru že sporazumeli. Med nemškimi, angleškimi in francoskimi nacionalnimi zvezami se vrše o teh vprašanjih živahna pogajanja.

Najmočnejša nemška nacionalna stranka, ki šteje nad 2 milijona članov, se je že izrazila za skupno delo s Francoski.

Ko pride med Anglijo in Rusijo do

obračuna, bo vizija vojne proti Rusiji dejstvo, kar je danes za mnoge že utopija. A to je lahko vprašanje samo nekaj tednov. Ta vojna izbruhne najkasneje v dveh letih.

Anglija in Nemčija sta se že sporazumeli glede osebe poveljnika, ki naj vodi zavezniško vojsko proti Rusiji. To je pruski general Hoffmann, ki je svojo jasno igral že veliko vlogo v nemških operacijah v Rusiji. Tudi Luderdorff je v bodoči vojni namenjen poveljniško mesto, ako se ne bo do takrat s svojim političnim delovanjem preveč kompromitiral...

Koliko je resnice na teh vesteh, ki jih prinaša Secolo, je težko dognati. Z ozirom na revolucionarno propagando, ki jo razvija sovjetska vlada na vseh koncih in krajih sveta, zlasti pa v Indiji, pa tudi v Afriki, ni izključeno, da obstoja tak načrt.

Jadranska izložba v Splitu

(25. julija do 25. avgusta 1925.)

Povodom otvoritve liske železnice, ki bo vezala srednje Primorje s Hrvatsko in povodom železniškega spoja Vardishte-Užice, ki veže južno Primorje z južno Srbijo, smo se odločili, da priredimo v Splitu od 25. julija do 25. avgusta razstavo, na kateri bi se pokazalo naše Primorje in njegovo gospodarsko stanje. Povodom tega zelo važnega gospodarskega in nacionalnega momenta, ki je naša močna država v izvrševanju svojih velikih dolžnosti zvezala Primorje z dvema novima čvrstima železnica potoma v državno nerazdružljivo celino, smo hoteli manifestirati našo zahvalnost in pri tej priliki pokazati bratom iz prostranih in bogatejših krajev naše države — ki pridejo, gnanj od zavestne težnje, da vidijo sinje morje, na te solne obale — del njegovih lepot, njegovo sedanje gospodarsko stanje, a po tem tudi močnost njegovega napredka.

Ta izložba, na hitro improvizirana z malimi sredstvi, toda z mnogo dobre volje in ljubezni, če, da v dušah obiskovalcev, ki jo bodo ogledovali z isto toliko ljubezni in bratske simpatije, izkove potrebo, da posvetijo Primorju in Primorcem še več bratske skrbi in še več razumevanja za njuno akcijo v svrhu njegove povzdige.

Primorje ima gospodarske vrednote, toda ima tudi več možnosti, da še mnoge

skrite in nepoznane vrednote razvije v korist naše edinstvene države in da bo sigurno neosvojiv pot, po katerem pojde bogastvo iz notranjosti v prostrani svet.

Razstava se ni mogla prirediti na način, da zadovolji zahtevam kakega hladnega ogledovalca, ker je prvo delo mladega društva, ki je prevzelo nase dolžnost, da z drugimi združenji pripomore spoznavanju Primorja. Toda če privraket hoče pokazati važnejše gospodarske elemente in mnoge dokaze delavnosti Primorja in Primorcev, potem umetniška dela naših umetnikov, izdelanih na teh čerih pred vizijo morja ter utrjeni okus naše rase, ki je izražen v narodnih umotvorih.

V skupnem delu in z vero v državo, pod zaščito in modrim vodstvom slavne dinastije Karadjordjevičev upa jugoslovnsko Primorje na boljše bodočnost in klič bratom, ki pridejo iz vseh krajev prostrane domovine: »Dobro nam došli!«

Split, 20. juna 1925.

Za upravo društva Jadranska izložba: Častni predsednik: Dr. Prvoslav Grigorović, minister trgovine in industrije n. r. — Predsednik: Dr. Ivo Tartaglia, mestni načelnik v Splitu. — Predsednik: Jure Duboković, predsednik trgovske in obrtne zbornice. — Ing. Kamilo Tončič, inspektor trgovskih in obrtnih šol.

Sport

Planinski dan na Vodica

V nedeljo 19. so otvorili v Jelovici, na planini Vodice, 1100 m visoko, novo planšarsko kočo. Kako veliko zanimanje je med gorenskimi kmetiji za planšarstvo, se je pokazalo baš ob tej priliki.

Že v prvih urah, komaj ko se je jelo daniti, so prihajali posamezniki in pa tudi v večjih družbah na omenjeno planino, ki ima prav posebno lepo lego in v okolici krasen razgled. Tekom dopoldneva pa se je število izletnikov zelo pomnožilo. Staro in mlado, moški in ženske v spremstvu dečev so prihajali veselo razpoloženi, da prisostvujejo lepi slavnosti v gorah in se naužijejo dobrega gozdnega, planinskega zraka. Ko so dospeli gostje iz Ljubljane, so jih sprejeli na mestu, kjer se zavije dobra pečena pot na planino, domači godci. Nekaj izletnikov se je utaborilo pod širokovejimi jelovskimi smrekami v gozdu, nekaj pri hladnem planinskem studencu, največ pa v bližnji koči, kjer je bil pripravljen oder za mašo, ki jo jebral ob 11. dobovski župnik. Po maši je bilo blagoslovljenje koče in nato so sledili govori. Prvi je pozdravil navzoče okrajni glavar Muis Spiller v imenu agrarne komisije, ki je največ pripomogla, da so se izpolnile želje planšarjev in da so dobili tako pripraven planinski stan. Svoj lepo zasnovani govor je zaključil z vzklikom: »Naj živi njegovo Velikanstvo kralj Aleksander,« na kar so navzoči zaklicali trikatni »živio«, ki je močno odmevalo ob bližnjih pečinah »Kroparske gore«.

Za njim je govoril vladni svetnik Dr. Andrejka kot zastopnik velikega župana. Tretji govornik je bil gosp. Tone Cvenkelj iz Ljubnega, ki s je priporočil za naše planšarstvo že nebroj neovenljivih zaslug. Opisal je, kako velike važnosti je planšarstvo za našega kmeta in kako je to zadnja leta zanemarjala tuja, nam neprijazna avstrijska država. Preje tako cvečote planine so propadale in s planinami tudi živinoreja. Omenil je več planin in stalež živine, ki se je pred leti pasel po naših višavah. Tako se je paslo nekoč ravno na planini Vodice, kjer se je vršilo slavlje, 126 glav goveda, ki pa se je radi ukinjevanja pašniških pravic naših kmetov skrčilo na 21 glav. Prav originalen je bil pozdrav ogledarja Toncovega Marka iz Kroke, ki je opisal v domači govorici svoje veselje, ko vidi, da se tudi v drugih zbujajo zanimanje za njemu tako drago Jelovico.

Po končanem oficijelnem slavlju je pricela prosta zabava. Popoldne so bile deklaracije. Prvi je prav ljubko deklariral Gregorčičev »Pastirja« učenc iz Dobrave. Čast bistremu dečku, kakor tudi njegovi gospodini učiteljici, ki ga je naučila. Posebno lepa pa je bila deklaracija brhke Dobravke, ki je zelo čustveno prednašla lepo, nalašč za to slavlje zloženo pesem našega znanega pesnika profesorja Jože Lovrenčiča. Od Zalošanov vprizorjena igra pa bi bila lahko izostala.

Pa tudi plesišče ni manjkalo in čeprav je koparski župnik zabranil svojim ovčim poset planinske veselice in zagrozil svojim dečicam, da jih izključi iz Mari-

jne družbe, ako se udeležijo plesa, je vendar vse prav veselo rajalo in tudi več Kroparic se je vrtele do ranega jutra. Za izborni podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angleških tovarj je moglo edino le v špeditalni razpošiljalnici.

Ugoden nakup čelikega in angl. sukna. kamgarna, ševljota, lustra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angleških tovarj je moglo edino le v špeditalni razpošiljalnici.

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4 (nasp. Frančiš. cerkve, Vseled dviga dinarja na vse blago 10 %, popust Ne zamudite ugodne prilike! Prepričajte se! Dobavljata tudi na obroke po originalnih prodajnih cenah! 292-a

Juniorske pokalne tekme

Da pospeši interes za nogomet in sport med mladino je LNP razpisal juniorske pokalne tekme, katerih se je udeležilo 8 mladim klubov iz Slovenije. V nastopnem podajamo kratek pregled teh tekem.

Slovenija - Olimp 5 : 0.

Kot prvi moštvi sta nastopili Olimp in Slovenija. Slovenija je nad nasprotnikom gladko zmagala in je dosegla že rezultat v prvem polčasu. V drugem polčasu moštvo Olimpa, ki se je izkazalo za zelo nedisciplinirano, ni več nastopilo. V splošnem je treba reči, da je Slovenija zmago zaslužila, bila je boljše moštvo in punco tehnike in taktike. Olimp ima za sabo premalo sistematičnega treniranja.

Ilirija - Jadran 10 : 0.

Druga tekma je bila med juniorji Ilirije in Jadrana, ki je potekala v absolutni premoči Ilirije, kar je razvidno tudi iz rezultatov. Ilirija je bila kombinatorično zelo dobra, pokazala je tudi lepe tehnične in taktične vrline ter je brezdvomno, da gre v boj kot izrazit favoriti.

Reka - Panonija 9 : 0.

Poleg Ilirije se zdi Reka še najsolidnejše moštvo, ki je svojega nasprotnika znatno prekašalo, kar je tudi rezultat občutne fizične premoči. Tudi je bila Reka tehnično znatno boljše ter je konstantno prevladovala.

Maribor - Krakovo 2 : 0.

Maribor je bil sicer fizično močnejše več od igre. Krakovo je igralo zelo raztrgano, vendar je imelo Krakovo mnogo gano ter zlasti pokazalo veliko neodločnost pred golom.

Maribor je dosegel vodstvo v prvem polčasu in ga ohranil tudi v drugem, kljub temu, da je Krakovo močno pritiskalo, da izenači. Krakovčane je nekoliko spremljala smola in tudi niso zmogli izrabiti nudihih jim šans. Zastreljali so dve enajstmetrovki Maribor ni vzdržal tempa.

Hermes - Mars 2 : 2. Podaljšek 2 : 2.

Zadnja tekma je bila med naraščajem Hermesa in mladega kluba Marsa, ki je potekla zelo »burno«, ker se je publika malo preglasno vmešavala. Moštvi sta si bili približno enako močni, Mars fizično jačji. Prvi gol je dosegel Hermes po 11 metrovki, nato je Mars izravnal, Hermes je nato postavil na 2 : 1, Mars pa z 11 metrovko izenačil. V podaljšku 2 krat 15 minut je bil zopet dosegel rezultat 2 : 2 in bo zmagač določil žreb. — V splošnem je bilo pri vseh tekmah opaziti, da so zmagači fizično močnejša moštva, ki posedujejo tudi večjo rutino in večjo tehnično izvežbanost. — Sodili so vse tekme sodniki kandidatje, večina pa vsi slabo. Največje preglavice jim dala offside, istokotko pa imajo malo pojma o § 9 (foul). Relativno je bil še najboljši Perko. Ostali sodniki so bili: Kemperle, Boštjančič ter brata Pole.

OBLEKE
kupite najceneje pri
Josip Rojina, Ljubljana.

NOGOMETNE TEKME

— Zagreb, 20. julija. Dunajski Amatueri v soboto proti B. S. K. 5 : 1. — V nedeljo Amatueri : Jugoslavija 1 : 0.

— Krakov, 20. julija. Madžarska — Poljska 2 : 0 (1 : 0).

Poset kralja in kraljice v Zagrebu

Svečanosti v proslavo izmirjenja Srbov in Hrvatov. — Stj. Radić privede 80.000 kmetov, da se poklonijo kralju.

Nekater beogradski listi poročajo, da poseti Nj. Vel. kralj Aleksander s kraljico Marijo in prestolonaslednikom kraljevičem Petrom tekem meseca septembra službeno Zagreb kot prestolico hrvatskega dela našega naroda.

Ta poset bo nosil v vsakem oziru službeni značaj. Zasnovan je kot manifestacija baje izvedenega izmirjenja med Srbi in Hrvati in bo predstavljala triumf moči in edinstva našega naroda in naše države na znotraj in na zunaj. Idejo za ta poset je baje dal sam Stjepan Radić in je za slučaj, da se izvede njegova ideja, obljubil, da privede v Zagreb 80.000 hrvatskih kmetov, da se poklonijo kralju in kraljici in ju pozdravijo. Pri tej priliki se izbere tudi ena izmed zagrebških palač za kraljevski dvorec, kjer bo vladarska dvojica stanovala, kadarkoli se bo mudila v Zagrebu. Kakor zatrjujejo, bo za kraljev dvorec izbrana staroslavna palača hrvatskih banov na Markovem trgu, ki bo v to svrhu vsestransko restavrirana.

Učiteljska imenovanja

Imenovani so: V Brežicah za stalnega šolskega upravitelja Josip Bohinc; za stalno učiteljico istotam Ruža Bohinc-Prestarjeva; V Vidmu za stalnega šolskega upravitelja Alojzij Voglar; za stalno učiteljico istotam Emilija Voglar-Knapčič; za stalno učiteljico istotam Viki Svetek; v Železnikih za stalnega šolskega upravitelja Josip Primožič; v Velikem Podlogu za stalno učiteljico Ljudmila Vizjak - Kovač; na Reki pri Laškem za stalnega šolskega upravitelja Josip Velkavrh; v Višnji gori za stalnega šolskega upravitelja Vinko Okorn; na Drenovem griču za stalno učiteljico Balbina Epih; v Dolu za stalno učiteljico Valentina Vrhovec - Vidic; v Ljubljani na IV. deški osnovni šoli za stalnega učitelja Josip Štrekelj; v Orehovicah za stalnega šolskega upravitelja Ivan Gantar; v Stopičah za stalnega šolskega upravitelja Fran Erker; za stalno učiteljico istotam Gabrijele Erker - Jereb; v Sušicah za stalnega šolskega upravitelja Josip Zajc; za stalno učiteljico istotam Ernestina Zajc-Blažič; v Bohinjski Bistrici za stalnega šolskega upravitelja Metod Požar; v Brežicah za stalnega učitelja Josip Tavčar; v Bojancih za stalnega šolskega upravitelja Slobodane Živojinović; v Ihanu za stalnega šolskega upravitelja Iv. Hrovat; v Krtni za stalnega šolskega upravitelja Fran Hvatal; v Radomljah za stalnega učitelja Alojzija Vernik; v Gornjem Tuhinju za stalnega šolskega upravitelja Drago Kavčič; pri Sv. Vidu pri Brdu za stalnega šolskega upravitelja Fran Bitenc; v Bukovici za stalnega šolskega upravitelja Olga Madon - Lendovšek; v Cerkljah pri Kranju za stalno učiteljico Ljudmila Lederhas; v Poljanah za stalnega šolskega upravitelja Janko Kokalj; v Leskovcu za stalno učiteljico Franja Černe - Mrak; na Rakki za stalno učiteljico Amalija Malenšek; v Trzinu za stalnega šolskega upravitelja Josip Bradaška; v Zamesku za stalno učiteljico Olga Vodopivec-Vrbič; v Mokronogu za stalnega šolskega upravitelja Pavel Herbst; za stalno učiteljico istotam Marija Perko; v Trbovljah - Vodah za stalno učiteljico Marta Plavšak; za stalno učiteljico istotam Breda Nerat; v Zidanem mostu za stalno učiteljico Alojzija Razpotnik - Sever; v Šmartnem pri Litiji za stalno učiteljico Olga Kramar; v Višnji gori za stalno učiteljico Alma Turk; v Dev. Mar. v Pulju za stalnega učitelja Josip Makovic; za stalnega učitelja istotam Valentin Frece; na Dobrovi za stalno učiteljico Antonija Pavlin; v Cerknici za stalno učiteljico Alojzija Modic; na Viču za stalnega učitelja Andrej Sužun; v Zireh za stalnega šolskega upravitelja Edo Hribernik; na Dvoru za stalno učiteljico Stanislava Višner; v Dol. Nemški vasi za stalnega šolskega upravitelja Jakob Novak; v Št. Petru za stalno učiteljico Dolores Uković; na Bledu za stalnega

učitelja Viljem Puntar; za stalno učiteljico istotam Milica Kregar; po službeni potrebi na dekliško šolo v Novem mestu Hedvika Schweiger.

Excelsa
je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.
J. GOREC, LJUBLJANA
palača Ljubljanske kreditne banke

Politične vesti

— Radić kralju in Pašicu. Cim je bil Radić v soboto ob 13. izpuščen na svobodo, je poslal Nj. Vel. kralju Aleksander na Bled tole brzjavko: »S slovensko dalekovidnostjo, z državniško oeno razmer in ljudi, z mirom prevzimega svojega očeta, z odločnostjo plemenitega svojega značaja, a v popolnem skladu s sijajnimi svobodomislenskimi in ustavno-parlamentarnimi tradicijami doma Karagjorgjevičev ste pospešili in osigurali narodni sporazum kot veliko delo narodnega izmirjenja na kmetem temelju dela in poštenja, na ustavnem temelju zakonitosti, ravnanosti in svobode, a v težnji k večjemu idealom človečnosti, pravice in miru. Naj Bog blagoslovi in poživi Vase Veličanstvo in naš vsi vladarski dom. — Stjepan Radić. — Istočasno je poslal Nikolai Pašiču ta le brzjavni pozdrav: »Skozi vsa gosta meglja medsebojnega nepoznavanja in nezaupanja in skozi šegostje mrežo laži in spletk ste Vi z dalekovidnostjo svojega uma, dano od Boga, uvideli vso veličino, a tudi vsoto težino narodnega sporazuma in ste naravnost neslišno in nevidljivo utrdili in izvršili veliko delo, da izgradimo mi Hrvati in Srbi kot srce celokupnega našega naroda kot stožer nove naše skupne države z vstrajnim skupnim delom vzor slovenske kmetke države v urejeni svobodi, v vseobčji prosveti in blagostanju in v praktični ter popolni izvedbi človečnosti, pravice in miru. Naj Vam Vsevišnji da doživeti čim najbolj zdrave in obilne sadove iz tega Vasega velikega dela.« — Ako primerjamo Radićeve govore lani osorej s tema dveh njih avtor ena in ista oseba. Kako se spreminjajo časi, pred vsem pa ljudje!

Prosveta

— »Jugoslavenska Njiva« primaša v številki z dne 16. julija to-le vsebino: Dinke Šimunović: Tri priče. — Frano Alfirevič: Noč. — Dr. Givo Supilo: Sveta godina. — B. Dukić: Voštanice. — Dr. P. Skok: Senoa kao prevodilac francuske klasičističke tragedije. — Vladimir Mošin: Ruski otok.

— Nova revija. V jeseni, koncem septembra 1925 začne v Ljubljani v založbi »Vigred« (I. Albreht, Ljubljana, Skofja ulica 8/I.) izhajati nova znanstvena revija: »Časopis za filozofijo«. Revlja, ki bo v obsegu treh tiskovnih pol in v obliki velike osmerke izhajala četrtletno, bo urejeval profesor filozofije na ljubljanski univerzi dr. France Veber. Z revljio bo gotovo ustrezno vsem onim krogom, ki se zanimajo za to panogo znanosti. O revlji še izpregovorimo.

Sodišče

— Kazniva radodarnost. Za lesnega trgovca Hribernika so sekali v škofjeških hribih tam pri Sv. Florijanu drevesa ter jih spuščali skozi Krainkovo gozd v dolino. Pri tem je eno deblo obležalo v Krainkovem gozdu. Mladi Fr. Kraink je deblo našel. Ko se je neki Hribjan, ki je za Hribernika sekal in spravil smreke, potožil napram Krainku, da je slabo zaslužil, mu je Kraink veliko dušno svetoval, naj si vzame v njegovem gozdu predmetno deblo. To pa je bilo za oba narobe. Hribjan, ki je nasvet izvršil in deblo prodal, je dobil 5 dni zavora, dočim je Krainku ukrainko sodišče za njegovo dobrosovestno prisodilo 100 Din globe. Deželno sodišče pa je bilo prepričano, da je Kraink ravnal iz nesebičnih nagibov, res v navadni dobrodušnosti ter je moža popolnoma oprostilo.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Slučajno se je ozrl na svojo roko, ki je še držala sronokošeni nožek, in mraz ga je spreletel. Ta roka morebiti kmalu omahne na njegova prsa, v katerih ne bo več življenja.

— Varujte se, moj mladi prijatelj — mu je dejal stari profesor, njegov bivši učitelj, ko ga je pred tedni preiskal. — Vaše srce ni zdravo in pljuča so načeta. Vam je potreben popolni fizični in duševni mir, sicer...

Ralph je težko vzdihnil, ker je prav dobro razumel, kaj pomeni ta — »sicer«. Kot zdravnik se je zavedal, kaj obetajo ostre bolecine v prsih, neredno utripanje srca, težko dihanje, slabost in suh kašelj, ki je puščal na ustnicah sledove krvi.

Zapri je okno, sedel zopet v naslonjač in zatisnil oči. Lotil se ga je nenaden strah pred smrtjo.

Profesorju je bilo lahko reči: »Varujte se! Počivajte duševno!« Tak oddih je lahko priporočati samo onim, ki ne razmišljajo, ki žive v vrtincih življenja tja v en dan; za tistega pa, čigar misli delujejo, čigar um išče resnico in naleti na vsakem koraku na dvome in uganjanje, je tak odpočitek nemogoč.

In kaj je pravzaprav ta smrt, ta ledeni in uničujoči duh, ki preži na človeka na vsakem koraku, smrt, ki mu ugrabi ljubljena bitja in pridobljeno znanje ter ga zmogelavi v neznanu nebitje? Živi počaste spomin umrlega s spomenikom ali molitvami, toda ali ve on sam kaj po smrti? Ali čuti, ali trpi in ljubi svoje drage tudi po smrti? Mnogo čudnih pojavov govori o »zagrobnem« življenju, toda znanstvenim potom se to ne da dokazati. Duhovi se ne prikazuje sami po sebi, temveč so podvrženi gotovim zakonom, prav tako zagonetnim in nerazumljivim, kakor je svet, ki mu vladajo.

Ralph je obrisal potno čelo, potem je pritisnil roko na krčevito utripajoče srce. Kolikokrat se je že težko boril s strašnim dvomom: »biti ali nebiti.« Opetovano ga je težilo vprašanje, zakaj se umrli ne vračajo z onega sveta, da bi povedali svojim dragim na zemlji, kako je tam, če je to mogoče.

Pred leti mu je umrla oboževana mati. Tudi ona je živela in delala samo zani. In vendar je bila gluha za njegove obupne klice in ni dala od sebe nobenega znaka, da je preživela smrt in da ga še vedno ljubi.

Zabolelo ga je v prsih in naval dušičnega kašlja ga je spomnil, kako zelo se je približal tudi on groznil zagonetki — smrti.

Tesnoba in strah pred bližajočim se koncem je še bolj stiskal njegovo srce. Mar res ni nobenega sredstva, da bi si podaljšal življenje in preprečil razpad telesa? Kar se je spomnil, da je čital v neki

knjigi o okulizmu, da obstoja življenjski eliksir čigar tajnost je bila izgubljena, pa so jo alkimisti zaman iskali v drobnojavji ali krvi dekle, dece in živali, v rastlinah in atmosferi. In vendar govore magične knjige o tem eliksirju kot o nedvomnem dejstvu...

O! Če bi ga mogel najti; a ta življenjska tekočina mora nedvomno biti, to je taka mogočna sila, ki deluje v organskih telesih in v vsakem živem bitju. Ta skrivnostni življenjski duh mora biti posvodi, i v primitivnosti i v najbolj kompliciranih organizmih.

Močan in oster glas električnega zvonca je prekinil burne zdravnikove misli. Vravnal se je in poslušal. Toda Patrik, njegov edini sluga, je menda trdno spal, ker je bilo v predsobi vse tiho.

Se hip in zopet je pozvonilo. Ralph je vstal. Bržkone je kak sosed zbolel, pa so poslali poljo; to se pripeti sicer redko, vendar pa so ga že večkrat klicali. Ker Patrik ni dal od sebe nobenega znaka življenja, je mladi mož sam odprl vrata.

Na stopnicah je stal visok mož, zavil v temen plašč, na glavi je imel širok klobuk. V rokah je držal s srebrom okovano škatico.

— Cast mi je govoriti z dr. Morganom, kajne? — je vprašal neznanec z globokim in polnim glasom.

— Da, to sem jaz, izvolite.

— Če je tako — dovolite, da vstopim. Moram spregovoriti z vami o zelo važni zadevi, ki vas izredno zanima.

Neznanec je položil na stol plašč in klobuk ter stopil za Ralphom v njegov kabinet. Oba sta sedla in dokaj dolgo molčala, Ralph je radovedno ogledoval svojega gosta.

Bil je to mož petintridesetih do štiridesetih let, dasi na videz močan in zdrav, je bil trenutno zelo blede in očitno utrujen. Navzlic temu ni bilo na njegovem širokem čelu nobene gube, v njegovih gostih in črnih kodrih nobenega sivga lasu. Njegov obraz so odlikovale izrazite grške poteze; služil bi lahko za model Fidijevega kipa.

Z zamišljenim pogledom se je neznanec oziral po knjigah, nakopičenih na pisalni mizi, potem je pogledal z velikimi črnimi in bleščočimi očmi Ralpha.

— Vi iščete življenjski eliksir in bi ga radi imeli?

— Kdo ste, da veste moje misli? — je zamrmral zdravnik in planil iz naslonjača.

Zagonetni gost se je nasmehnil.

— Sedite in ne bojte se ničesar, — je dejal — Saj nisem hudik, kakor nedvomno domnevate; sem prav tak človek, kakor vi. Med nama je samo ta razlika, da hočete vi živeti, jaz pa umreti. Vi ste živeli premalo, jaz pa preveč in bi se rad vrnil v prostranstvo. Prišel sem, da vam ponudim znamenje. V vaših rokah je smrt, v mojih življenje. Torej, dajte mi malo svoje krvi, jaz vam pa dam nekaj kapljic eliksirja. Ste zadovoljni?

Gospodarstvo

Jugoslovenska razstava v Pragi

Minister trgovine industrije je svoječasno odobril kredit 30.000 Din za jugoslovensko razstavo na velesejmu v Pragi, ki je od 6. do 13. septembra t. l. Zato se je v Pragi sestavil odbor, ki ima nalogo, da organizira razstavo in daje možnost vsem zainteresiranim iz Jugoslavije, da aktivno na razstavi sodelujejo.

Za predsednika razstavnega odbora je bil izvoljen jugoslovanski generalni konzul v Pragi g. Svetozar Rašić, za I. podpredsednika g. Arnošt Schwarz, podpredsednik Produktivne borze v Pragi, za II. podpredsednika g. Roko Bradanović, jugoslovanski častni konzul v Pragi in za poslovođjo g. Jovan Ivković, jugoslovanski velekomisijonar v Pragi. Na jugoslovanski razstavi prškega velesejma se lahko razstavijo industrijski in poljedelski izdelki vsake vrste, kakor tudi sirovine in polizdelki. Razstava je dana prilika za propagando gotovih panog narodnega gospodarstva Jugoslavije, zlasti za propagando turizma. (Po vzoru razstave "de l'houille blanche et du tourisme", ki jo prireja letos Francija v Grenoblu).

Kar se tiče razstave jugoslovanskih in industrijskih in poljedelskih izdelkov, je priporočati razstavljenih izdelkov po skrbni izbiri, ker je svrha te razstave na prškem velesejmu, da se dotični izdelki razširijo na českoslovaško tržišče in da se na podlagi razstavljenih predmetov sklenejo konkretni trgovski uvozi. Če bi se torej razstavili na velesejmu taki jugoslovanski produkti, ki se izdelujejo na českoslovaškem, ali pa se ne izdelujejo v zadostni količini, odnosno je jugoslovanski izdelek kvalitativno boljši in glede cene povoljšejši. Treba je tudi vpoštevati, da jugoslovanski razstavljenci na prškem velesejmu ne pri-

dejo v kolizijo s českoslovaškimi producenti. Z ozirom na te okoliščine naj bi se na velesejmu v Pragi predvsem razstavili vzorci jugoslovanskih žit, posebno pšenice in koruze, za katere stvari je sedaj českoslovaška najbolj interesirana in obenem največji naročevalec v Jugoslaviji. Razstava naj bi se razstavila na velesejmu v Pragi vse vrste jugoslovanskega sadja in sadnih produktov, med in vosek, konzerve morskih rib, morske gobe, koral, kože in krzno, volna, konoplje, lan in druge sirovine. Iz proizvodnega bogastva naše države naj bi se razstavile razne rude zlasti železa, bauxita, škrljence, ki se lahko uporablja namesto marmora (n. pr. za biljarde, braki in hvarski beli kamen) za fasado, stopnice in slično. Kar se tiče lesa je treba pripomniti, da se priredi v okviru letošnjega jesenskega sejma v Pragi ponovno gozdarski sejem in sejem za les. Ta sejem je bil lansko leto organiziran na ta način, da so generalna direkcija českoslovaških državnih posestev, Udruga lastnikov gozdov in Zveza lastnikov žag razstavili male vzorce českoslovaških lesnih izdelkov, ki so pokazali vsakemu posamezniku svoja lesa po posameznih pokrajinah republike. Razstavljenci so bili tudi lesni polizdelki in izdelki. Uradništvo omenjenih korporacij je obenem vsakemu zainteresiranemu nudilo potrebne podatke, kakor tudi naslov producenta, obenem pa tudi približni kalkul. Ta razstava je lansko leto prav dobro uspešna, zato je umestno, da bi se za razstavo interesirali tudi jugoslovanski lesni izvozniki in industrijanci.

Razstava je prihajajo v poštev tudi oni industrijski izdelki, ki bi bili prikladni za uvoz v českoslovaško republiko. Predvsem prihajajo v poštev izdelki domače industrije, opanke, razne pletenine in čipke. (Piro, Pag, Ziri, Bela krajina itd.) To razstavo naj bi po možnosti organizirale krajevne zadrug.

Kar se tiče oddelka za propagando, naj bi se predvsem razstavili fotografirani posnetki in načrti za izkoriščanje vodnih sil s primernim finančnim proračunom. V turiz-

stiki naj bi se razstavile slike, fotografije in diapozitivi različnih letovišč, kopališč in prirodnih krasot, prospekti, plakati in slično. Interesanti, ki so pripravljeno sodelovati na jugoslovenskem oddelku velesejma v Pragi, naj takoj prijavijo svoj naslov Odboru interesentov takoj da potrebna navodila in informacije.

—g Konjersko društvo za mariborsko oblast objavlja, da se vrši letošnje ogledovanje in premirjanje plemenskih konj pod običajnimi pogoji: dne 3. avgusta z začetkom ob 8. uri v Zalcu za srez Celje, dne 4. VIII. z začetkom ob 9. uri v Šmarju pri Jelšah za srez Šmarje, dne 13. VIII. z začetkom ob 8. uri v Ptuj za sodni okraj Ptuj in dne 14. VIII. z začetkom ob 8. uri v Ormožu za sodni okraj Ormož. Za sodni okraj Ljutomer se vrši razstava plemenskih konj v zvezi s slavnostnimi prireditvami 50 letnice Kola Jahača in vozača v Ljutomeru dne 15. avgusta popoldne v žrebčarni na Cvenu. — Za Ptuj je bilo prvotno določeno premirjanje na dne 5. VIII. se je vsled sejma, ki se vrši ta dan v Ptuj, moralo preložiti na 13. III. V vseh drugih krajih društva nega področja, kjer so se drugače premirjanje vršila, se letos vsled premalih sredstev ne morejo vršiti; bodo se pa gotovo prihodnje leto tam vršile. — K premovanju v Ptuj pripuščeni konji mrzli in topli kr njih, v Ljutomeru le toplotovrni, druge pa le mrzlotovrni plemen.

—g Prva pošiljatev kovanega denarja. Po poročilih s Sušaka je prispela iz Belgije prva pošiljatev našega kovanega denarja, ki obsega za 504 milijone Din v komadih po 2, 1, 0,50 in 0,25 Din. Pošiljatev je prispela s posebnim parnikom. Denar iztovorijo pod nadzorstvom posebne komisije, ki je prevzela svojo odgovornost.

—g Iz davčne prakse. Neka vojvodinska banka, ki ima pet milijonov delniškega kapitala, je izkazala lani 1.200.000 Din dobička. Neka velika beogradska banka s 120.000.000 Din delniškega kapitala je pa izkazala za leto 1924. — 236.000 Din dobička. Tridesetkrat večji kapital daje torej petkrat manj dobička. Po zakonih kraljevi-

ne Srbije plača dotična beogradska banka državi okrog 15% dobička, dočim velja za Vojvodino 70%. Vojvodinska banka je torej plačala od svojega dobička državi 600.000 dinarjev, beogradska pa samo 30.000 Din. Res vzorne davčne razmere!

—g Carinski dohodki so se zvišali. V zadnjem četrtletju je dobila država od carin: za april 164.271.795; za maj 185.760.691, za junij 148.736.262 Din — skupaj 498.768.741 dinarjev. Lani so dale carine v prvem četrtletju 387.676.232 Din.

—g Prevoz konj. Prometno ministarstvo je odobrilo 20% refakcijo od normalnega tarifa pri prevozu konj, ki so namejeni za kolonizacijo grške Makedonije in sicer v tranzitu po naši progi Subotica - Djevdjelije. Ta refakcija velja od 20. aprila do 1. septembra 1925 in sicer pod pogojem, da je v transportu najmanj 500 vagonov konj, da gredo pošiljatelj za direktnim mednarodnim tovornim listom do Djevdjelije, da je pošiljatelj na vseh tovornih listih ena in ista pravna oseba in da z originalnim tovornim listom dokaže, da je šla najmanjša količina 500 vagonov konj po progi Subotica-Djevdjelije. Obenem mora z uradnimi grškimi dokumenti dokazati, da so konji izročeni grškim oblastem v svrhu kolonizacije grške Makedonije.

—g Industrija piva v Jugoslaviji. V naši državi je 40 pivovar in sicer v Sloveniji 5, na Hrvaškem 14, v Bosni 3, v Vojvodini 5, v Srbiji in Črni gori 13. Zadnja leta je znašala srednja produkcija piva 650.000 do 700.000 hl.

—g Bc. stvo Zedinjenih držav. Statistika "American Bankers Association" izkazuje ogromen narastek bogastva Zedinjenih držav. Ameriške hranilne vloge so poskočile od 8 milijard in 421 milijonov dolarjev leta 1912 na 20 milijard in 823 milijonov leta 1924; to je 15%. Prihranek za osebo znaša 186 dolarjev — upam 84 leta 1912 in število vlagateljev se je zvišalo od 12 na 39 milijonov.

—g Zlato. Po angleški statistiki so pridelale lani zlata: Južnoafriška unija 9.575.101 unc, Kanada 1.516.360, Avstralija 670.827, Angleška Indija 434.576, Kitajska 100.000, Koreja 122.000, Zedinjene države 2.430.278,

Francija 20.000 unc. Potem slede še Japon, eka, Mehika, Filipini, Nova Zelandija, Belgijki Kongo in Holandska Indija z znatnimi pridolki.

VI BODETE VEROVALI!

da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ traja kakor štirje pari drugih, ako kupite eden par. Dobivajo se v vseh prodajalnah

Julijska krajina

— Zelezniška postaja Plitvička Jezera. Zelezniško ministarstvo je odredilo, da se doseadanje ime postaje Vrhovica spremeni v Plitvička Jezera.

— Nova pošta. Ministarstvo pošte je odločilo, da se v kraju „Malo Lašče“ v Sloveniji osnuje nova pošta z brozjavnim telefonom. Pošta prične poslovati 25. t. m.

— Promocija. Na univerzi v Rimu je promoviral za doktorja prava g. Peter Buric iz Istre.

— Diplome so dobili na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino gg. Anton Barbiš iz Šemblj in Jos. Jenko iz Topolea pri Ilirski Bistrici ter Drago Turk iz Še. pulj pri Tomaju na Krašu.

— Notarski izpit je napravil te dni gosp. dr. Anton Abram, notarski kandidat v Gorici.

— Poštniška akcija. V sredo se odpelje skupina tržaških otrok v Col nad Vipavo, Senabor, Lože in Lozice. Zvanuti, druga skupina pa v Šmarje, Svino in Gor. Br. nico.

Glavni urednik:
RASO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOP

PERILO moško, žensko, otroče

KOPALNO plašč, trikot-obleke, čevlje

NAMIZNO prti in prtiči, beli in barvani

POSTELJINA odeje, rjuhe, blazine

PERJE in puh ter popolne

OPREME za neveste in dojenčke

C. J. HAMANN

LJUBLJANA, Mestni trg 8.

Elektromotorje in diname,

žarnice „OSRAM“ — „TUNGSRAM“ — „PHILIPS“, električne napeljave (najboljši proizvod), lestenice, svetiljke in armature, električne števec (švicarski proizvod), električne likalnike in posode, telefone, zvonice in elemente, ves drugi električni material kupite najceneje pri elektrotovrniki

KAROL FLORJANČIČ, CELJE.

Postrežba točna.

140/L

Postrežba točna.

Darujte za „Sokolski Tabor“!!

Trgovina

ODON KOUTNY, Ljubljana

je zopet otvorjena

ter se priporoča svojim cenj. odjemalcem.

Uprava konkurzne mase

tvrdke Odon Koutny, Ljubljana.

.. Bolni živci ..

Kolikor dni je v letu, toliko je postaj trpljenja za živca, kajti slabi, izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročajo zelo številne bolezni. Zbadanje, omotica, strah, glavobol, bruhanje po užitju, trepetanje oči, težave pri prebavljanju, pomanjkanje spanja, potenje, zbadanje v mišicah, nesposobnost za delo in mnogo drugih pojavov so posledice izčrpanih bolnih živcev.

Kako se rešimo te nesreče?

S pravim Kola-Lecithin, ki je za človeštvo vir dobrote. Pospešuje na čudežen način funkcije telesa, krepi hrbtnični možgan, mišice in ude ter daje moč in veselje do življenja.

V boju za zdrave živce

napravi Kola-Lecithin mnogokrat čudeže, vodi bistvene hranilne snovi do skrajnih točk proizvodnje krvi, poživlja in ohrani mladost in svežost. Sicer se pa zamorete sami prepričati, da se vam nič neresničnega ne obljublja, ker v naslednjih dveh tednih pošljem vsakemu, kdor piše, popolnoma brezplačno in franco majhno štakljico Kola-Lecithin in knjigo nekega zdravnika z mnogostransko dolgo preizkušnjo, ki se je sam boril s to boleznijo.

Sporočite mi takoj vaš natančen naslov, nakar vam obljubljeni pošljem takoj brezplačno.

Založba: E. Pasternack, Berlin, S. O. Michaelkirchplatz 13. — Abtl. 758.

IV. BRONČIČ & E. REBERNIK

pleškarja in ličarja

Ljubljana, Karel Kotnikova ulica

(baraka za Ledino)

se priporočata cenj. občinstvu. —

Cene zmerne, postrežba točna.

Triletna garancija. 121 L

121 L

Kurja otesa.

Nabojne redovito pri kulin. osom

Zaščiten znak

Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz trgovine in glavne skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

! Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično

snajenje in vsakovrstno barvanje oblek

ANTON BOC

Ljubljana, Selenburgova ulica 6

1. nadstr. Glince-Vič 46

56 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

121 L

MALI OGLASI

Službe

Vrtnarja,

izkušenega — iščem za Split. — Naslov pove uprava „Sl. Nar.“. 2425

Uradnik

z večletno pisarniško prakso, zmožen vseh pisarniških del — želi premeniti službo. Gre tudi na delo. — Pismene posredbe z navedbo plače pod „Absolvent/2391“ na upravo „Slov. Naroda“.

Potpisana uprava potrebuje dobrega parodnega kočijaša

vještost oranju i kositbi sa strojem. — Uz dobro oblikovno, plača prema poslotbi. Nastup službe 15. kolovoza. Ledični imadu prednost. — Interesenti neka se pismeno obrate na upravo, uz oznaku plače i starosti. — Kr. gospodarska slavnica u Novom-Vinodolskom. 2421

Nezrečnišine

Majhno posestvo

vse novo zidano, 15 minut od mesta in postaje, prodaja zelo ugodno. Schneider, Devina, Slov. Bistrica. 2423

Prodaj

Pozor! Pozor!

Tovarniški ostanki za perilo so naprodaj po polovici ali zelo znižani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! — Resljeva cesta 30, I. nadstr., desno. 2426

Sokali

Lep trgovski lokal

išče v sredini mesta na prometnem kraju najstarejša cvetličarna FRANC HERZMANSKY, Prešernova ul. 5. Ponudbe na gornji naslov. 2387

Dopisovanje

Mlad uradnik

službe zdravja, kateri se unora po zdravniškem svetstvu zdraviti na morju; ker pa nima sredstev, zato želi znanja z mladim inteligentno gospodino, katera poseduje premoženje, da bi mu pomagala, za kar je pripravljen jo kasneje poročiti. — Le resne ponudbe pod „Dalmacija/239“ na upravo „Slov. Naroda“.

Razno

Gospodična

išče opoldanske hrane pri boljši družini. — Ponudbe je poslati pod „Dobra hrana/2388“ na upravo „Slov. Naroda“.

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

123-L

Prodaj